

Sygn. akt I C 782/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Monika Świerad

Protokolant: Martyna Miczek

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2022 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa Kancelarii (...) Spółka Cywilna z/s w L.

przeciwko (...) S.A. z/s w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. z/s w W. na rzecz powoda Kancelarii (...) Spółka Cywilna z/s w L. kwotę 39 879,50 zł (trzydzieści dziewięć tysięcy osiemset siedemdziesiąt dziewięć złotych 50/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 12 czerwca 2019 roku do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. nakazuje pobrać z zasądzonego w pkt I roszczenia powoda Kancelarii (...) Spółka Cywilna z/s w L. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Nowym Sączu kwotę 839,88 zł (osiemset trzydzieści dziewięć złotych 88/100) z tytułu wydatków tymczasowo pokrytych ze środków budżetowych sądu,

IV. nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. z/s w W. na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Nowym Sączu kwotę 514,77 zł (pięćset czternaście złotych 77/100) z tytułu wydatków tymczasowo pokrytych ze środków budżetowych sądu,

V. zasądza od pozwanego (...) S.A. z/s w W. na rzecz powoda Kancelarii (...) Spółka Cywilna z/s w L. kwotę 1994 zł (tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiąt cztery złote) tytułem zwrotu opłaty od pozwu od zasądzonego roszczenia,

VI. pozostałe koszty postępowania między stronami wzajemnie znosi.

SSO Monika Świerad

Sygn. akt I C 782/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 31.03.2022 r.

Pozwem z dnia 28 lipca 2020r. powód Kancelaria (...) Spółka cywilna z siedzibą w L. domagała się zasądzenia od pozwanego (...) Zakładu (...) z siedzibą w W. kwoty 80.000zł. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 11.06.2019r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Podał w uzasadnieniu, że w dniu 1 lipca 2016 roku w miejscowości Z. w Gminie P. w gospodarstwie rolnym należącym do M. Z. doszło do pożaru budynku mieszkalnego, stajni, stodoły i szkopy (owczarnia). Budynek był objęty przez pozwanego umową ubezpieczenia (...) obowiązującą w okresie od 2 grudnia 2015 roku 1 grudnia 2016 roku, z sumą ubezpieczenia 280 000 złotych dom, 44 000 złotych stajnia, 15 000 złotych stodoła, 5 000 złotych szopa (owczarnia). Budynek stodoły i szopy (owczarnia) nie są przedmiotem sporu bowiem pozwany w obu przypadkach zapłacił odszkodowanie równe sumie ubezpieczenia. Pozwany przyjął odpowiedzialność za powyższe zdarzenie i tytułem odszkodowania zapłacił na rzecz poszkodowanej kwotę 86 799,45 złotych za szkodę w budynku mieszkalnym oraz 24 595,60 złotych za szkodę w budynku stajni. Wobec powyższej decyzji pełnomocnik powódki złożył reklamację, przedkładając kosztorysy z których wynika, iż wysokość szkody w uszkodzonych budynkach wynosiła: dla budynku mieszkalnego 210 578,04 złotych oraz 83 774,28 złotych w przypadku stajni. Pozwany w odpowiedzi na reklamację, w oparciu o raport sporządzony przez Spółkę z o.o. (...) zapłacił na rzecz poszkodowanej dodatkową kwotę 13 201,27 złotych, ustalając ostatecznie odszkodowanie dla budynku mieszkalnego w kwocie 93 753,72 złotych oraz dla budynku stajni w kwocie 27 962,63 złotych. Umową cesji z dnia 22 listopada 2018 roku M. Z. zbyła na rzecz powoda Kancelaria (...) Spółka Cywilna z siedzibą w L. swoje uprawnienia do dochodzenia dalszych roszczeń z tytułu szkody z dnia 1 lipca 2016 roku. Wartość przedmiotu sporu z ostrożności procesowej została ustalona na kwotę 80 000 złotych, przy czym powód zastrzegł sobie prawo rozszerzenia powództwa po opinii biegłego. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany zaniżył wartości kosztorysowe w ten sposób, że nie odzwierciedlają one wszystkich realnych kosztów niezbędnych do przywrócenia budynków do stanu poprzedniego. W kosztorysach pozwanego został zaniżony zakres robót naprawczych, nie uwzględnił kosztów dotyczących prac porządkowych, w sporządzonych kalkulacjach nie uwzględniono właściwego podatku VAT, bezpodstawnie zastosował współczynniki WRW i WVM - pozwany wykonując wyceny w programie S. P., posiłkował się cennikami materiałów np. Sekocenbud, Orgbud, Intercenbud, nieprawidłowo wyliczył stopień zużycia dla budynków, w wycenach (...) zastosowano dane z cennika Sekocenbud z okresu 1 kwartał 2016 roku, natomiast szkoda miała miejsce w dn. 1 lipca 2016 roku, czyli w okresie 3 kwartału 2016 roku.

Zgodnie z art. 363 § 2 k.c., wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. Uwzględniając treść tej regulacji, zasadne jest uznanie za prawidłowe wyliczenie wysokości odszkodowania w kwocie brutto. Należne odszkodowanie powinno obejmować również podatek od towarów i usług (VAT), gdyż poszkodowani nie są i nie byli przedsiębiorcami oraz nie mają możliwości dokonania odliczenia podatku należnego o podatek naliczony, według reguł z art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tj.: Dz.U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 ze zm. - dalej: „ustawa o podatku od towarów i usług”).

Pozwany (...) z/s w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że (...) S.A. przeprowadził postępowanie likwidacyjne w sprawie szkody z dnia 1.07.2016 r. w wyniku której uszkodzeniu uległ: budynek mieszkalny, stajnia, stodoła i owczarnia. Postępowanie likwidacyjne prowadzone było w ramach umowy ubezpieczenia (...) - polisa nr (...), regulowanej ogólnymi warunkami ubezpieczenia (...), ustalonymi uchwałą Zarządu (...) S.A. nr (...) z 25.05.2015 r. Pozwany ustalił i dokonał wypłaty odszkodowania w kwotach za budynek mieszkalny - 93.753,72 zł, za budynek stajni - 27.963,63 zł, za budynek stodoły - 15.000 zł, za budynek owczarni - wiata - 5000 zł. Wypłacone kwoty odszkodowania stanowią wyrównanie szkody, stosownie do zawartej umowy ubezpieczenia i dalsze roszczenia z tego tytułu są nieuzasadnione. Zarzucił, że strona powodowa nie precyzuje w jakiej części dochodzi odszkodowania za poszczególne obiekty objęte ubezpieczeniem z określeniem jakiej kwoty dotyczy żądanie wyższego odszkodowania za budynek mieszkalny i stajnię, w jakiej wysokości za uprzątnięcie. Odszkodowanie zostało przyznane na podstawie § 15 i 16 ogólnych warunków ubezpieczenia. W eksperckim systemie kosztorysowania (...) stosuje się współczynnik WVM, który uwzględnia podatek VAT naliczony do materiałów oraz wyłącza zysk kalkulacyjny. Współczynnik ten stosowany jest w sytuacji gdy poszkodowany dokonuje odbudowy we własnym zakresie, a nie przedłożono dowodów na poniesienie kosztów podatku VAT, naliczonych przez firmę dokonującą odbudowy

Wartość rzeczywistą ustalono na podstawie § 2 pkt 125 owu. Wysokość zużycia ustalono w eksperckim systemie kosztorysowania (...) metodą średnioważoną dla każdej pozycji kosztorysowej, opierając się na stwierdzonym podczas oględzin stanie technicznym budynku, wieku budynku i okresach trwałości poszczególnych elementów budynku, określonym w eksperckim systemie kosztorysowania (...) i rozmiar szkody szczegółowo określono w opisie szkody, szkicach oraz kosztorysach. Nakłady robocizny na wyniesienie pozostałości z budynku ujęte są w zakresie czynności demontażowych KNR zastosowanych w kosztorysach (...).

W piśmie z dnia 15.02.2022 roku powód sprecyzował, że domaga się od pozwanego zapłaty kwoty 107 000 zł w tym kwoty 80 000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 12.06.2019 roku i od kwoty 27 200 zł od dnia wyrokowania do dnia zapłaty. W piśmie z dnia 29.11.2021 roku (k.290) powód doprecyzował, że na żadaną kwotę składa się 21 612,69 zł tytułem dopłaty odszkodowania za stajnię (56 573,55 zł+ 23% VATu z opinii biegłej A. B. zatem zgodne z sumą ubezpieczenia 44 000 zł, pomniejszone o wypłacone 27 963,63 zł, co dało 16 036,37 zł, które powiększono o roboty rozbiórkowe w wysokości 5 576,32 zł) oraz 85 604,78 zł tytułem dopłaty odszkodowania za budynek mieszkalny (154 556,96 zł + 8% VAT czyli 166 921,50 zł powiększony o koszty rozbiórki czyli 12 436,30 zł, co daje 179 357,81 zł pomniejszone o 93 753,72 zł, daje 85 604,09 zł)

Pozwana w odpowiedzi na rozszerzenie powództwa wniosła o jego oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Podała, że tytułem odszkodowania za budynek stajni powód domaga się kwoty 21.612,69 zł ponad wypłaconą w toku likwidacji szkody kwotę 27.963, 63 zł. Powód błędnie przyjmuje, że odszkodowanie za budynek stajni wyliczone przez biegłą wynosi 56.573,55 netto plus vat 23%, podczas gdy z wyliczeń biegłej sądowej wynika, że odszkodowanie za budynek stajni wynosi 56.573,55 netto plus vat 23% lecz kwota ta została pomniejszona przez biegłą o stopień zużycia budynków 37 %, czyli łączna kwota odszkodowania zdaniem biegłej wynosi 43.839, 84 zł brutto. Niesporne pomiędzy stronami są: suma ubezpieczenia 44 000 zł oraz kwoty wypłacone w toku likwidacji szkody przez pozwanego 27 963, 63 zł. Pomimo faktu, że strona powodowa przyznaje, że budynek stajni jest ubezpieczony na kwotę 44 000 zł oraz, że w toku likwidacji szkody wypłacono 27 963,63 zł dochodzi od pozwanego kwoty 5 576,32 zł ponad sumę ubezpieczenia tytułem odszkodowania za roboty rozbiórkowe. Takie stanowisko jest całkowicie niezrozumiałe. Roszczenie o odszkodowanie jest rozpatrywane w ramach ubezpieczenia (...) polisa nr (...) do której znajdują zastosowanie OWU (...) ustalone uchwałą Zarządu (...) SA nr (...) z dnia 25.05.2015 r., załączone do odpowiedzi na pozew. Stosownie do treści w/w OWU a dokładniej 5 ust 1 i 2 pkt 3 w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego (...) pokrywa poniesione przez ubezpieczonego koszty uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistnieniu szkody. (...) zwraca koszty uprzątnięcia miejsc ubezpieczenia po zaistnieniu szkody - w granicach sumy ubezpieczenia ustalonej dla danego przedmiotu ubezpieczenia, którego dotyczy wypadek ubezpieczeniowy nie więcej niż do wysokości limitów określonych w ust. Z powyższych zapisów bezspornie wynika, że koszty rozbiórkowe (koszty uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia) zwracane są w granicach sumy ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia to górna granica odpowiedzialności (...) SA. Dla wyjaśnienia wszelkich wątpliwości wskazała, że koszty uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistnieniu szkody zostały zdefiniowane w 2 pkt 44 OWU jako koszty usunięcia zanieczyszczeń, koszty wywozu elementów niezdatnych do użytku (odpadów) wraz z ich kosztami składowania lub utylizacji oraz koszty rozbiórki i demontażu elementów niezdatnych do użytku. Z powyższej regulacji bezspornie wynika, że żądanie zapłaty kosztów rozbiórkowych jest bezzasadne z dwóch przyczyn: po pierwsze koszty te przenoszą sumę ubezpieczenia, a po drugie koszty te nie zostały poniesione. Z opinii biegłej bezspornie wynika, że w dniu oględzin na gruncie wskazano biegłej pozostałości po przedmiotowych budynkach tj. nadpalone deski pozostałości po ościeżnicach co biegłą udokumentowała sporządzając dokumentację fotograficzną. Tytułem odszkodowania za budynek mieszkalny powód domaga się kwoty 85604,09 zł ponad wypłaconą w toku likwidacji szkody kwotę 93.753,72 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 lipca 2016 roku w miejscowości Z. w Gminie P. w gospodarstwie rolnym należącym do M. Z. doszło do pożaru budynku mieszkalnego, stajni, stodoły i szkopy - owczarni.

(okoliczność bezsporna)

Budynki były objęte przez pozwanego umową ubezpieczenia (...) obowiązującą w okresie od 2 grudnia 2015 roku 1 grudnia 2016 roku, z sumą ubezpieczenia 280 000 złotych dom, 44 000 złotych stajnia, 15 000 złotych stodoła, 5 000 złotych szopa – owczarnia.

Pozwany przyjął odpowiedzialność za powyższe zdarzenie i tytułem odszkodowania zapłacił na rzecz poszkodowanej kwotę 86 799,45 złotych za szkodę w budynku mieszkalnym oraz 24 595,60 złotych za szkodę w budynku stajni.

(dowód: polisa (...) k. 148, informacja o szkodzie PI- (...) k. 9 – 10, szkice k. 11 – 13, decyzja pozwanego z dnia 29 lipca 2016 roku k. 14, kosztorys z dnia 11 lipca 2016 roku budynek mieszkalny k. 15 - 22, kosztorys z dnia 8 lipca 2016 roku budynek stajni k. 23 – 27, akta szkody – płyta CD k. 107)

Umową cesji z dnia 22 listopada 2018 roku M. Z. zbyła na rzecz powoda Kancelarii (...) Spółka Cywilna z siedzibą w L. swoje uprawnienia do dochodzenia dalszych roszczeń z tytułu szkody z dnia 1 lipca 2016 roku.

(dowód: umowa cesji szkody majątkowej z dnia 22.11. 2018 roku k. 33, powiadomienie o dokonanym przelewie wierzytelności z dnia 22.11.2018 roku k. 32, akta szkody – płyta CD k. 107)

Pismem z dnia 15.04.2019r. pełnomocnik powódki złożył reklamację, zwracając się o weryfikację odszkodowania od pozwanego, przedkładając kosztorysy z których wynika, iż wysokość szkody w uszkodzonych budynkach wynosiła: dla budynku mieszkalnego 210 578,04 złotych oraz 83 774, 28 złotych w przypadku stajni.

(dowód: reklamacja z dnia 15 kwietnia 2019 roku k. 28 - 31, kosztorys z dnia 12 kwietnia 2019 roku budynek mieszkalny k. 34 – 49, kosztorys z dnia 11 kwietnia 2019 roku budynek stajni k. 50 – 60, akta szkody – płyta CD k. 107)

Pozwany w odpowiedzi na reklamację, w oparciu o raport sporządzony przez Spółkę z o.o. (...) zapłacił na rzecz powoda dodatkową kwotę 13 201,27 złotych, ustalając ostatecznie odszkodowanie dla budynku mieszkalnego w kwocie 93 753,72 złotych oraz dla budynku stajni 27 962,63 złotych.

(dowód: decyzja z dnia 10 czerwca 2019 roku k. 61 – 62, 94 – 95, decyzja pozwanego z dnia 11 czerwca 2019 roku k. 63, raport nr 1 z dnia 11 czerwca 2019 roku k. 64 - 67, kosztorys weryfikacyjny - budynek mieszkalny k. 69 - 83, kosztorys weryfikacyjny – stajnia k. 84 - 93, akta szkody – płyta CD k. 107, dokumentacja fotograficzna)

Stosownie do § 2 pkt 103 OWU suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu nieruchomości, mienia ruchomego, szklanych przedmiotów od stłuczenia ochrony prawnej, określona w umowie ubezpieczenia stanowiła górną granicę odpowiedzialności (...). Jeśli umowa ubezpieczenia przewidywała limit odpowiedzialności z tytułu określonych szkód, wówczas limit ten stanowił górną granicę odpowiedzialności (...) z tytułu szkód.

Stosownie do § 15 ust 1 pkt 2 b OWU wysokość odszkodowania ustalano w kwocie odpowiadającej wysokości poniesionej szkody nie wyższej jednak niż suma ubezpieczenia wskazana w umowie ubezpieczenia, z uwzględnieniem limitów odpowiedzialności o których mowa w § 5 ust 2-4 oraz § 93 ust 3 z zastosowaniem następujących zasad: jeżeli na pierwszy dzień okresu ubezpieczenia wskazanego w umowie ubezpieczenia wiek budynku mieszkalnego przekracza 45 lat, a budynku niemieszkalnego 20 lat, wartość odszkodowania ustala się jako wartość rzeczywistą. Natomiast w świetle § 2 pkt 125 OWU wartość rzeczywista była to wartość nowa pomniejszona o wartość stanowiącą iloczyn stopnia zużycia technicznego i wartości nowej. Natomiast § 2 pkt 101 OWU stanowił, że stopień zużycia technicznego mienia wynikał z okresu jego eksploatacji, trwałości zastosowanych materiałów, jakości wykonanych robót budowlanych, instalacyjnych lub elektrycznych, sposobu użytkowania oraz prowadzonej gospodarki remontowej lub wykonanych napraw.

Stosownie do § 16 ust 1 OWU z zastrzeżeniem ust 5 wysokość odszkodowania z tytułu ubezpieczenia domu, budynku niemieszkalnego ustalano na podstawie kosztorysu sporządzonego przez (...) w eksperckim systemie kosztorysowania

robót i obiektów budowlanych lub w oparciu o cenniki budowlane opracowane przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie budownictwa.

Stosownie do § 16 ust 2 pkt 2 OWU z zastrzeżeniem ust 5 w porozumieniu z ubezpieczonym wysokość odszkodowania mogła zostać ustalona na podstawie kosztorysu odbudowy lub naprawy dokonanej systemem gospodarczym sporządzonym zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacji stosowanych w budownictwie, uwzględniającym dotychczasową konstrukcję i wymiary mienia oraz standard wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów.

Wg § 17 ust 2 OWU wysokość odszkodowania ustalano na podstawie cen z dnia jego ustalenia, za wyjątkiem szkód udokumentowanych rachunkami za odbudowę lub naprawę, potwierdzonych kosztorysem powykonawczym, specyfikacją zakresu wykonanych robót lub kosztorysem odbudowy lub naprawy dokonanej systemem gospodarczym, o którym mowa w § 16 ust 2.

(dowód: OWU k. 108 – 147)

Wysokość szkody w budynku mieszkalnym przy uwzględnieniu warunków § 15-17 OWU w przypadku realizacji nowego budynku przez firmę budowlaną wynosiła netto 154 556,95 zł wraz z należnym podatkiem VAT 8%, dawało to brutto 166 921,50 zł. przy pomniejszeniu o stopień zużycia budynku 37% tj. 61 760,955 (37% z 166 921,50 zł) dawało to 105 160,55zł. brutto.

Koszty uprzątnięcia ubezpieczonego domu mieszkalnego po wystąpieniu szkody wyniosły 12 436,3 zł brutto (w przypadku realizacji przez firmę).

Wysokość szkody w stajni wynosiła netto 56 573 zł wraz z należnym podatkiem VAT 23%, dawało to brutto 69 586,466 zł. przy pomniejszeniu o stopień zużycia budynku 37% czyli 25 746,622 zł (37% z 69 586,466 zł) dawało to 43 839,84 zł brutto.

Koszty uprzątnięcia - koszty rozbiórkowe stajni wynosiły 5576,32 zł brutto

(dowód: opinia biegłej mgr inż. arch. A. B. (2) k. 174 – 191 wraz z opiniami uzupełniającymi k. 213 – 249 i 275 - 277)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedstawione przez strony, w tym dokumenty dotyczące postępowania likwidacji szkody, których moc dowodowa nie budziła wątpliwości Sądu.

Okoliczności wysokości poniesionej szkody przez powoda, Sąd ustalił na podstawie opinii biegłej mgr inż. arch. A. B. (2) wraz z opiniami uzupełniającymi. Sąd uznał złożone opinie za rzetelne, wyczerpujące, nie znajdując podstaw do dalszego ich uzupełniania.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Legitymacja czynna powoda Kancelarii (...) Spółka Cywilna z/s w L. wynika z zawartej z M. Z. w dniu 22.11.2018 roku umowy cesji wierzytelności przysługującej M. Z. od (...) SA z tytułu odszkodowania za szkodę majątkową na nieruchomości położonej w miejscowości Z. 130b, powstałą jako bezpośredni skutek zdarzenia pożaru z dnia 1.07.2016 roku, które było przedmiotem postępowania likwidacyjnego w szkodzie zarejestrowanej przez ubezpieczyciela pod nr PL (...) (umowa cesji k. 33).

Stosownie do art. 509 k.c. przelew wierzytelności jest umową, na mocy której dotychczasowy wierzyciel (cedent) przenosi określoną wierzytelność do majątku osoby trzeciej (cesjonariusza).

Między stronami nie było sporu co do skuteczności zawartej umowy cesji, ani odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego. Niesporne między stronami było to, że dnia 1.07.2016 roku doszło o pożaru w miejscowości Z., w wyniku

którego spaleni uległy: dom mieszkalny i stajnia. Spór stron koncentrował się wyłącznie na wysokości należnego powodowi odszkodowania za dom mieszkalny i stajnię, które spłonęły w pożarze. Powód podniósł, że ubezpieczyciel nie uwzględnił w odszkodowaniu prac porządkowych, w sporządzonych zestawieniach kosztorysowych nie uwzględnił właściwego podatku VAT, bezpodstawnie zastosował współczynniki WRW i WVM, zaniżając odszkodowanie, niewłaściwie wyliczono stopień zużycia budynków, a w wycenach zastosowano dane z cennika Sekocenbudu za I a nie za III kwartał 2016 roku.

Zgodnie z art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

O zakresie odpowiedzialności ubezpieczyciela decyduje umowa ubezpieczenia oraz treść ogólnych warunków ubezpieczenia oraz przepisy kodeksu cywilnego.

Odpowiedzialność ubezpieczyciela wynika z umowy ubezpieczenia (...) nr polisy (...), regulowanej ogólnymi warunkami ubezpieczenia (...), ustalonymi uchwałą Zarządu (...) SA z dnia 25.05.2015 r. nr (...), zawartej z pozwanym. Umowę jako ubezpieczający zawarła M. Z.. Okres ubezpieczenia obejmował czas od 2.12.2015 do 1.12.2016 roku.

Co do spornej wysokości roszczeń odszkodowawczych ich wysokość zastosowanie miały ogólne warunki ubezpieczenia (...), ustalonymi uchwałą Zarządu (...) SA z dnia 25.05.2015 r. nr (...).

Na wstępie należało podkreślić, że swoje roszczenie odszkodowawcze powód rozbił na dwie składowe tj: odszkodowanie za dom mieszkalny, domagając się 85 604,09 zł, co do którego w umowie ubezpieczenia sumę ubezpieczenia określono na 280 000 zł i odszkodowanie za zniszczoną stajnię w kwocie 21 612,69 zł co do której, w umowie ubezpieczenia sumę ubezpieczenia określono na 44 000 zł. Powód domagał się także w przypadku każdego z tych budynków zwrotu kosztów uprzętnięcia - kosztów rozbiórkowych.

Stosownie do § 2 pkt 103 OWU suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu nieruchomości, mienia ruchomego, szklanych przedmiotów od stłuczenia ochrony prawnej, określona w umowie ubezpieczenia stanowiła górną granicę odpowiedzialności (...). Jeśli umowa ubezpieczenia przewidywała limit odpowiedzialności z tytułu określonych szkód, wówczas limit ten stanowił górną granicę odpowiedzialności (...) z tytułu szkód.

Stosownie do § 15 ust 1 pkt 2 b OWU wysokość odszkodowania ustalano w kwocie odpowiadającej wysokości poniesionej szkody nie wyższej jednak niż suma ubezpieczenia wskazana w umowie ubezpieczenia, z uwzględnieniem limitów odpowiedzialności o których mowa w § 5 ust 2-4 oraz § 93 ust 3 z zastosowaniem następujących zasad: jeżeli na pierwszy dzień okresu ubezpieczenia wskazanego w umowie ubezpieczenia wiek budynku mieszkalnego przekracza 45 lat, a budynku niemieszkalnego 20 lat, wartość odszkodowania ustala się jako wartość rzeczywistą. Natomiast w świetle § 2 pkt 125 OWU wartość rzeczywista była to wartość nowa pomniejszona o wartość stanowiącą iloczyn stopnia zużycia technicznego i wartości nowej. Natomiast § 2 pkt 101 OWU stanowił, że stopień zużycia technicznego mienia wynikał z okresu jego eksploatacji, trwałości zastosowanych materiałów, jakości wykonanych robót budowlanych, instalacyjnych lub elektrycznych, sposobu użytkowania oraz prowadzonej gospodarki remontowej lub wykonanych napraw.

Stosownie do § 16 ust 1 OWU z zastrzeżeniem ust 5 wysokość odszkodowania z tytułu ubezpieczenia domu, budynku niemieszkalnego ustalano na podstawie kosztorysu sporządzonego przez (...) w eksperckim systemie kosztorysowania robót i obiektów budowlanych lub w oparciu o cenniki budowlane opracowane przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie budownictwa.

Stosownie do § 16 ust 2 pkt 2 OWU z zastrzeżeniem ust 5 w porozumieniu z ubezpieczonym wysokość odszkodowania mogła zostać ustalona na podstawie kosztorysu odbudowy lub naprawy dokonanej systemem gospodarczym sporządzonym zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i

instalacji stosowanych w budownictwie, uwzględniającym dotychczasową konstrukcję i wymiary mienia oraz standard wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów.

Wg § 17 ust 2 OWU wysokość odszkodowania ustalano na podstawie cen z dnia jego ustalenia, za wyjątkiem szkód udokumentowanych rachunkami za odbudowę lub naprawę, potwierdzonych kosztorysem powykonawczym, specyfikacją zakresu wykonanych robót lub kosztorysem odbudowy lub naprawy dokonanej systemem gospodarczym, o którym mowa w § 16 ust 2.

Jak wykazało to postępowanie pozwany na mocy decyzji z dnia 10.06.2019 roku (k.63) wypłacił ostatecznie z tytułu odszkodowania za spalony budynek mieszkalny kwotę 93 753,72 zł, a za spaloną stajnię kwotę 27 962,63 zł.

Zdaniem Sądu zarówno powód, wskazując metodologię własnych wyliczeń odszkodowawczych jak i pozwany w procesie likwidacji szkody błędnie określili wysokość odszkodowania.

Powód w swoich wyliczeniach nie pomniejszył odszkodowania o stopień zużycia technicznego stosownie do § 2 pkt 125 OWU w zw. §2 pkt 101 OWU, do których nawiązywał §15 ust 1 pkt 2b. Nadto błędnie osobno od odszkodowania ograniczonego sumą ubezpieczenia liczył koszty robót rozbiórkowych.

Sąd nie znalazł podstaw tak jak czynił to powód do wyodrębnienia z roszczenia odszkodowawczego kosztów uprzątnięcia pogorzelniska w zakresie domu i stajni, ponieważ ubezpieczyciel zwracał te koszty w granicach sumy ubezpieczenia. Zgodnie z § 5 ust 1 pkt 3 OWU w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego (...) pokrywało poniesione przez ubezpieczonego lub osobę bliską ubezpieczonemu pozostającą z nim we wspólnym gospodarstwie domowym koszty uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistniałej szkodzie. Stosownie do § 5 ust 2 pkt 3 OWU (...) zwracało koszty uprzątnięcia miejsca po zaistnieniu szkody w granicach sumy ubezpieczenia ustalonej dla danego przedmiotu ubezpieczenia, którego dotyczył wypadek nie więcej jednak niż do wysokości limitów określonych w ust 3-4. W odniesieniu do ubezpieczonego mieszkania, domu, budynku niemieszkalnego lub niemieszkalnego w stadium budowy budowli koszty uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistnieniu szkody nie mogły przekraczać 5% sumy ubezpieczenia danego przedmiotu ubezpieczenia.

Ponadto brak było podstaw do rozróżniania kosztów demontażu i wywozu gruzu, bo definicja kosztów uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia tego nie uwzględniała. Przeciwnie wszystkie te koszty łączono właśnie w kosztach uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia. W świetle § 2 pkt 44 OWU koszty uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistnieniu szkody to koszty usunięcia zanieczyszczeń, koszty wywozu elementów niezdatnych do użytku wraz z ich kosztami składowania lub utylizacji, koszty rozbiórki i demontażu elementów niezdatnych do użytku.

Jak wykazało to postępowanie dowodowe także pozwany błędnie w postępowaniu likwidacyjnym policzył odszkodowanie. Przede wszystkim jak wynika z wniosków biegłego A. B., które tut. Sąd w pełni podzielił jako jasne precyzyjne i wyczerpujące, budynek mieszkalny i stajnia w wyniku pożaru uległy całkowitemu zniszczeniu.

Biegła A. B. wyjaśniła też, że z uwagi na zniszczenie budynków nie istniała możliwość dokonania ich oceny wraz z pomiarami. Oparła się na protokołach i pomiarach pozwanego w kosztorysach dokonując ich weryfikacji. Z opinii biegłej jasno wynika, że pozwany zawyżył stopień zużycia poszczególnych elementów budynków, przez co doszło do obniżenia odszkodowania. Biegła stopień zużycia technicznego określiła na 37%. Biegła wyjaśniła też, że przyjęcie przez pozwanego w swoim kosztorysie odszkodowawczym współczynnika korygującego WVM było rażąco krzywdzące dla ubezpieczonego. Biegła wskazywała też na bezzasadność przyjęcia w kosztorysie pozwanego współczynnika WRW.

Co do wysokości odszkodowania za zniszczony w pożarze budynek mieszkalny wraz z kosztami jego uprzątnięcia:

Na wstępie należało zaznaczyć, że odpowiedzialność odszkodowawcza ubezpieczyciela w tym względzie ograniczała się do sumy ubezpieczenia 280 000 zł zgodnie z § 2 ust 103 OWU. Natomiast wysokość kosztów uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistniałej szkodzie mieściła się w tej kwocie 280 000 zł, ponadto nie mogła stanowić więcej niż 14

000zł (5% z 280 000 zł) - § 5 ust 2 pkt 3 i § 5 ust 3 OWU. Ponadto wysokość odszkodowania dla szkody budynku mieszkalnego mającego więcej niż 45 lat ustalano na podstawie wartości rzeczywistej - § 15 ust 1 pkt 2b OWU.

Domagając się odszkodowania za zniszczony budynek powód oparł się na wyliczeniu biegłej A. B. dotyczącej wyceny odszkodowania przy realizacji przez firmę budowlaną. Wysokość szkody w budynku mieszkalnym przy uwzględnieniu warunków § 15-17 OWU w przypadku realizacji nowego budynku przez firmę budowlaną wynosiła netto 154 556,95 zł wraz z należnym podatkiem VAT 8%, dawało to brutto 166 921,50 zł. Tak oszacowaną wartość nową, należało stosownie do § 2 ust 125 OWU pomniejszyć o stopień zużycia technicznego czyli przyjęte przez biegłą 37% czyli 61 760,955 zł (37% z 166 921,50), co dało rzeczywiste odszkodowanie brutto za zniszczony budynek mieszkalny na poziomie 105 160,55 zł.

Skoro pozwany w toku likwidacji szkody za zniszczony budynek mieszkalny wypłacił ubezpieczonemu 93 753,72 zł, do zasądzenia pozostało 11 406,83 zł (105 160,55 zł - 93 753,72 zł.).

Skoro rzeczywiste odszkodowanie brutto za zniszczony budynek mieszkalny ustalono na poziomie 105 160,55 zł, to nie przekraczało ono sumy ubezpieczenia za ten przedmiot czyli kwoty 280 000 zł. Wobec tego należało do tego doliczyć jeszcze koszty uprzątnięcia ubezpieczonego domu mieszkalnego po wystąpieniu szkody, które nie mogły przekroczyć 14 000 zł. Według wyliczeń biegłej A. B. koszty te wyniosły 12 436,3 zł brutto (w przypadku realizacji przez firmę).

Co do budynku stajni wraz z kosztami uprzątnięcia:

Na wstępie należało zaznaczyć, że odpowiedzialność odszkodowawcza ubezpieczyciela w tym względzie ograniczała się do sumy ubezpieczenia 44 000 zł zgodnie z § 2 ust 103 OWU. Natomiast wysokość kosztów uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistniałej szkodzie mieściła się w tej kwocie 44 000 zł, ponadto nie mogła stanowić więcej niż 2 200zł (5% z 44 000 zł) - § 5 ust 2 pkt 3 i § 5 ust 3 OWU. Ponadto wysokość odszkodowania dla szkody budynku niemieszkalnego ustalano na podstawie wartości rzeczywistej - § 15 ust 1 pkt 2b OWU.

Wysokość szkody w stajni przy uwzględnieniu warunków § 15-17 OWU wynosiła netto 56 573 zł wraz z należnym podatkiem VAT 23%, dawało to brutto 69 586,466 zł. Tak oszacowaną wartość nową, należało stosownie do § 2 ust 125 OWU pomniejszyć o stopień zużycia technicznego czyli przyjęte przez biegłą 37% czyli 25 746,622 zł (37% z 69 586,466 zł), co dało rzeczywiste odszkodowanie brutto za zniszczoną stajnię na poziomie 43 839,84 zł. Suma ubezpieczenia w przypadku stajni wynosiła 44 000 zł i w ramach tej sumy ubezpieczonemu należały się koszty uprzątnięcia - koszty rozbiórkowe, które biegła A. B. policzyła na 5576,32 zł brutto (k.216). Zatem stosownie do § 5 ust 2 pkt 3 OWU powodowi należało się odszkodowanie za zniszczenie stajni i uprzątnięcie miejsca pogorzeliska nie więcej niż 44 000 zł.

Skoro pozwany w toku likwidacji szkody za zniszczoną stajnię wypłacił ubezpieczonemu 27 963,63 zł, do zasądzenia pozostało 16 036,37 zł (44 000 zł - 27 963,63).

Reasumując w tych okolicznościach powództwo uwzględniono do łącznej 39 879,5 zł (11 406,83 + 12 436,3 zł + 16 036,37 zł), oddalając je w pozostałym zakresie.

Co do odsetek:

Sąd przyznał zgodnie z żądaniem powoda odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 12.06.2019 roku. Zgodnie z art. 817 § 1 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Pismem z dnia 22.11.2018 roku (k.32) Cedent M. Z. poinformowała pozwanego o cesji z dnia 22.11.2018 roku.

Pismem z dnia 15.04.2019 roku powód zwrócił się o weryfikację odszkodowania do pozwanego z dopłatą kwoty 123 725,18 zł odszkodowania za dom mieszkalny i kwoty 19 404,40 zł za stajnię. Na tą reklamację ubezpieczyciel odpowiedział dopiero w decyzji z dnia 10.06.2019 roku, dokonując częściowej dopłaty, ale nie w pełnej żądanej przez powoda wysokości. Ubezpieczyciel dokonał wypłaty odszkodowania według własnych wyliczeń, konsekwentnie

odmawiając zwiększenia wysokości przyznanych sum. Mając na uwadze w/w 30 dniowy termin na spłatę i datę złożenia reklamacji powód mógł zatem określić początek naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia następnego 12.06.2019 już po wydaniu decyzji ubezpieczeniowej z dnia 10.06.2019 roku.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do art. 100 k.p.c. Powód wygrał proces w 38 %. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda zwrot opłaty od pozwu od uwzględnionego roszczenia tj. 1 994 zł. Nakazał ściągnąć od powoda na rzecz SP kwotę jako 38 % wydatków pokrytych tymczasowo ze środków budżetowych, a z zasądzonych na rzecz powoda roszczenia pozostałe 62% tych wydatków tj. 839,88 zł. Koszty zastępstwa procesowego między stronami wzajemnie zniesiono.

SSO Monika Świerad